

Dominique Mbaye. Foto: Mauro Rongione.

Så minskar han farliga resor över Medelhavet

Hur kan farlig flykt från torka och fattigdom minska?

Hur ska fler kunna se en framtid på hemmaplan?

Det frågade sig Dominique Mbaye och startade projektet Liv i mitt land med egna sparpengar.

Klimatförändringar drabbar människor som till exempel har fått se sina djur dö av vattenbrist. Folk som inte längre kan odla sin mat för att det har blivit för torrt.

Dominique Mbaye har jobbat som volontär i Lampedusa. Han är före detta tävlings-simmare och har försökt att rädda båtflyktingar som sällan kan simma. Personer som inte ser någon framtid hemma längre och då ger sig ut på livsfarliga resor över Medelhavet.

Han kommer själv från Gorée i Senegal, ett centrum för slavhandel fram till 1800-talet och numera turist-ö, en halvtimmes båtfärd från huvudstaden Dakar.

– Där har jag haft en privilegierad uppväxt, fått gå i skolan och haft det bra, berättar han. Jag längtar ofta dit men bor i Stockholm nu för här bor min dotter.

Han har kompat Youssu N´Dour på trummor på jazzfestivalen i Montreux, bott i Paris och i Rom och turnerat runt om i världen.

Dominique Mbaye trodde att han hade sett det mesta men blev chockad när han för första gången för snart två år sedan kom till den lilla byn Diawartou i norra delen av sitt hemland. En by som många andra i Nordafrika.

– Jag visste inte att det kunde vara så illa som det faktiskt var där, berättar han.

Förutom vatten saknades möjligheter till försörjning, sjukvård, el, skola och väg. Folk kämpade på och försökte hjälpa varandra att överleva. Men när de inte längre kunde sälja grödor och djur på marknaden, kunde de ju inte heller få några inkomster.

Komplikationer vid en förlossning eller om någon som blir sjuk – här tar det dagar att komma till närmaste sjukvård.

Dominique Mbaye kom till Diawartou för att hälsa på en vän. En liten plastslang skulle förmodligen ha kunnat rädda livet på hans väns pappa när han behövde blod. Även om familj och vänner gjorde allt för att få tag i en slang, tog det åtskilliga dagar. Och då var det försent.

Att människor från Diawartou och liknande ställen blir så desperata att de tar risken att ge sig av över Medelhavet i skrangliga båtar – det var inte längre så svårt att förstå för Dominique Mbaye. Torka och fattigdom kan inte bara vara livshotande; det kan också döda hopp. Hopp om en möjlig framtid i hembygden.

– Jag såg och förstod att situationen var akut, det fanns ingen tid att vänta på några eventuella bidrag. Jag hade sparat tjugotusen kronor på mitt bankkonto, gage från olika spelningar. Jag tog ut pengarna och frågade byinvånarna i Diawartou vad de behövde. Så startade projekt Liv i mitt land.

Vatten. Allting kretsar kring det. Betyder möjligheter till liv. Byborna bestämde sig först för att satsa på att borra en brunn och bygga en damm. Parallellt med det byggde de en skola och Dominique Mbaye ordnade med solceller så att de fick tillgång till el. Knappt ett år senare fanns ett antal odlingar och djur – ett trettiootal personer kunde försörja sig och sina familjer i byn.

– Vattentillgången är ännu så länge långt ifrån perfekt, vi behöver mer resurser för att kunna borra djupare men Diawartou är i alla fall på rätt väg. Allt fler människor känner att de kan och vill stanna kvar här, de vill vara med och bygga upp sitt samhälle. Nu är det fler som känner framtidshopp.

Den farliga flykten från Diawartou över Medelhavet har med andra ord minskat betydligt, enligt Dominique Mbaye. Och byn har också fått nya invånare. Ett femtontal gatubarn från Dakar, barn och ungdomar som ursprungligen har flytt från hårda liv som barnsoldater i några grannländer, bor sedan flera månader här.

– Jag har träffat de här barnen i Dakar och sedan fått kontakt med flera av föräldrarna, de som inte har dött i krig. Många av dem visste inte vad som hänt med deras barn och blev glada för att de kan få gå i den nybyggda skolan i Diawartou och bo på ett tryggt ställe.

Tidigare har han bland annat arbetat med musik och kommunikation i ett forskningsprojekt om inlärning på vulkanön Montserrat. Och i Stockholm jobbar han med ungdomar med olika psykiska och fysiska funktionsnedsättningar.

– Att försörja sig på musik i Sverige är svårare än på kontinenten, där finns det fler möjligheter att få speljobb, konstaterar Dominique Mbaye.

Tillsammans med sina bröder i musikgruppen Tamburi di Gorée och en av Italiens mest kända skådespelare och filmare, Enzo di Caro, har han samlat in pengar i ett program på italienska tv-kanalen Rai 1 – för byggen av sjukhus åt hjärtsjuka barn i Senegal.

– Människor i Diawartou brukar inte drömma om att få det precis som vi i Europa och Sverige. De drömmer om det som de har behov av. Som till exempel en liten, enkel vårdmottagning och en väg till och från byn.

Han ser sitt projekt Liv i mitt land som ett pilotprojekt, en hjälp till självhjälp där byborna själva bestämmer vad pengarna ska användas till. Det är de som bäst känner till sin egen by och vad som behövs.

– Jag ser det här som en metodmodell som går att applicera och anpassa till andra byar. Nu är mina sparpengar slut men jag tror det finns fler som vill stödja ett projekt med så konkreta resultat. Och som får människor att känna hopp i sitt land, säger Dominique Mbaye.

Marie Eriksson

Copyright©: Kontakta marie@stockholmskulturbyra.se om du vill använda eller publicera hela eller delar av artikeln.

STOCKHOLMS KULTURBYRÅ